

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ida Lauvbu, 32266987

Høring - forslag til forskrift om tilskudd til klimarådgiving

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus viser til Landbruks- og matdepartementets høring av forslag til forskrift om tilskudd til klimarådgiving, mottatt hos oss 25. august 2025.

Statsforvalteren slutter seg til departementets forslag om å etablere klimarådgivning som en egen ordning. Vi mener at en tydelig og målrettet ordning kan bidra til:

- at rådgivningstjenestene får bedre kvalitet
- at ressursene brukes mer effektivt
- å sikre større oppslutning innenfor landbruket

Statsforvalteren ønsker med dette å gi enkelte merknader til §§ 2, 3, 6, 7 og 10 i forskriftsutkastet.

§ 2 (Vilkår for å motta tilskudd)

Statsforvalteren støtter bestemmelsens utforming og innhold, men har enkelte merknader til forskriften § 2 tredje ledd, andre punktum nr. 4, hvor det fremgår at «Det [kan] likevel gis nytt tilskudd innen tre år dersom foretaket driver flere typer jordbruksproduksjoner enn rådgivingskategoriene i tilskuddsordningen dekker».

I høringsnotatet illustreres unntaket med et foretak som driver grovfôrproduksjon, melkeproduksjon og svinproduksjon. I slike tilfeller kan det være utilstrekkelig med 2-1-rådgivning fra samarbeidende rådgivere med kompetanse innen henholdsvis planteproduksjon og storfe. Statsforvalteren anbefaler at det vurderes om tiltakskategoriene kan endres, slik at foretak med flere produksjoner – som i eksempelet – kan motta helhetlig rådgivning samtidig (3-1-rådgivning). Dersom en slik endring gjennomføres, vil unntaksregelen i nr. 4 kunne bortfalle. Ettersom tiltakskategoriene bestemmes i jordbruksavtale, og ikke i forskriften, er det likevel ikke mulig å gjennomføre en slik endring før forskriften trer i kraft 1. januar 2026.

Videre mener Statsforvalteren at det bør stilles krav i godkjenningsprosessen til hvordan veiledningen faktisk skal gjennomføres. Samtidig må rådgiverne i det enkelte område ha fleksibilitet til å tilpasse veiledningen etter hva som er mest hensiktsmessig og formålstjenlig for den enkelte

bonde.

Avslutningsvis vil Statsforvalteren gjøre oppmerksom på at ordet «kan» mangler i § 2 tredje ledd, andre punktum nr. 4, og at setningen i punkt 1 er formulert på en måte som gjør den lite tilgjengelig.

Merknader til utkastets § 3 (Godkjenning av opplegg for klimarådgivning)

Vi er enig i bestemmelsens materielle innhold, men har noen kommentarer til bestemmelsens struktur.

Bestemmelsens struktur

For det første, stiller vi spørsmål ved om overskriften er dekkende. Begrepet «opplegg» synes primært å vise til kravene til rådgivningen, som reguleres utkastets første ledd. Ettersom bestemmelsen også omfatter regler om hvem som kan tilby klimarådgivning (andre ledd), krav til søknaden (tredje ledd), og vedtaksmyndighet (første og fjerde ledd), bør det vurderes om overskriften kan endres for å reflektere dette bredere innholdet, til for eksempel *Godkjenning av klimarådgivningens innhold og utførelse*. Alternativt kan bestemmelsen deles opp i flere paragrafer.

Videre anbefaler vi at bestemmelsens tredje ledd struktureres med bokstavpunkter.

Krav til rådgivningen

Statsforvalteren vil understreke at strenge krav til rådgivningen er en forutsetning for at ordningen skal fungere etter sitt formål. Vi merker oss at forskriften inneholder få konkrete krav til hvordan rådgivningen skal planlegges, og anbefaler derfor at Landbruksdirektoratet stiller tydelige og strenge krav i godkjenningsprosessen.

Vi anbefaler også at det stilles krav om minst ett obligatorisk gårdsbesøk ved førstegangs klimarådgivning, med unntak for tiltakskategorien grupperådgivning.

Hvem som kan tilby rådgivningstjenester

Hvem som kan tilby klimarådgivning, foreslås regulert i utkastets § 3 andre ledd:

- en «juridisk enhet med dokumentert faglig kompetanse»
- som er «registrert i Landbrukets Dataflyt»
- og har tilgang til Klimakalkulatoren»

I tillegg fremgår det av siste punktum i § 3 første ledd at godkjenning bare kan gis til «(...) foretak som tilbyr klimarådgivning til jordbruksforetak i Norge».

Statsforvalteren påpeker at det er noe uklarhet knyttet til hvilke foretaksformer som kan godkjennes som tilbyder av klimarådgivning. Første ledd bruker begrepet «foretak», mens andre ledd bruker «juridisk enhet». Dette kan tolkes ulikt, og vi anbefaler derfor at samme begrep benyttes i begge ledd – enten «foretak» eller «juridisk enhet».

Videre anbefaler vi at andre ledd regulerer hvem som kan *godkjennes* som tilbyder, ikke hvem som kan *søke*.

Merknader til administrative bestemmelser – Veiledning, saksbehandling, §§ 6 og 7

Ved utvikling av fagsystem og søknadsskjema for den nye tilskuddsordningen, vurderer vi det som nødvendig for kontrollarbeidet at søknadssystemet kan kobles mot søknad om produksjons- og avløsertilskudd (eStil-PT) og regionalt miljøtilskudd (eStil-RMP). Dette vil effektivisere kontrollen av miljøtiltak i de enkelte foretakene, og samtidig gi et godt grunnlag for statistikkføring.

Vi ber videre om at Landbruksdirektoratet utarbeider sentrale informasjonsskriv for å støtte arbeidet i hvert enkelt statsforvalterembete.

Statsforvalteren merker seg videre at utkastets §§ 6 og 7 avviker fra tilsvarende bestemmelser om opplysningsplikt, kontroll og tilbakebetaling i gjeldende RMP-instruks. I § 6 reguleres kun søkers opplysningsplikt, mens § 7 mangler bestemmelser om renter og motregning. I merknadene til forskriften fremgår det at bestemmelsene er utformet på samme måte som forskrifter for produksjonstilskudd, drenering og SMIL mv. Flere av disse forskriftene inneholder imidlertid, i motsetning til høringsutkastet, bestemmelser om kontroll, renter og motregning som tilsvarer reglene i RMP-instruksen.

Statsforvalteren kan ikke se at det foreligger særskilte grunner til at denne ordningen skal ha en annen utforming enn gjeldende regelverk for RMP. En bestemmelse som åpner for å ilegge renter fra utbetalingstidspunktet – og ikke først fra påkravtidspunktet – vil for eksempel sikre at foretak som ved grov uaktsomhet eller forsett har mottatt uriktig tilskudd, ikke får økonomisk fordel av å disponere midlene i en periode.

Vi ber derfor departementet vurdere om det mangler et andre ledd i utkastets § 6:

Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet kontrollerer at utbetaling av tilskudd er riktige. Søker plikter å utlevere all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet.

Videre ber vi departementet vurdere om § 7 bør inneholde bestemmelser om renter og motregning, utformet tilsvarende gjeldende RMP-instruks:

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Krav fra offentlig myndighet som utspringer av foretakets jordbruksvirksomhet kan motregnes i senere utbetalinger av tilskudd til foretaket.

Merknader til utkastets § 10 (Overgangsordninger)

I utkastet som er sendt på høring, foreslås det en bestemmelse som omtales som overgangsordning i § 10 for perioden 16. oktober 2025 og frem til ikrafttredelsen av nytt regelverk 1. januar 2026. Slik Statsforvalteren forstår det, kan ikke jordbruksforetak som mottar klimarådgiving etter 16. oktober 2025 søke om refusjon før det fagsystemet er operativt i 2026. Ettersom den nye forskriften vil være gjeldende på dette tidspunktet, reiser Statsforvalteren spørsmål om det er behov for en særskilt overgangsbestemmelse i ordningen.

Med hilsen

Otto Galleberg
seksjonssjef
Landbruksavdelingen

Ida Lauvbu
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent